

גליון 560
שנה י"ב תשפ"ג

סיפורי צדיקים

יו"ל לע"נ הרה"ח ר' הלל ז"ל בן ר' פינחס נחום המבורגר ז"ל

סיפורי חז"ל

והכית בצור

הבאר שהיתה במדבר, דומה היתה לסלע עגול מלא נקבים בכברה, מפכפכת ומעלה מים כמפי הפך הזה, והיתה הבאר עולה עמהם להרים, ויורדת עמהם לגיאיות במקום שישאל שרויים, הבאר שרויה כנגדם. במקום גבוה כנגד פתחו של אהל מועד, נשיאי ישראל באים וסובבים עליה במקלות ואומרים עליה את השירה, 'עלי באר ענו לה' והמים מבעבעים ועולים כעמודים למעלה, וכל אחד ואחד מושך במקלו איש לשבטו ואיש למשפחתו, והיא טובבת את כל מחנה ישראל ומשקה את כל הישימון ונעשית הבאר נהרות נהרות, עד שישאל יושבים בסירות ובאים זה אצל זה, והנחלים מתמשכים והולכים בנתיבותיהם, העולה דרך ימין יורד דרך ימין, והעולה דרך שמאל יורד דרך שמאל. ויתר המים הנובעים ממנה, נעשים נחל גדול וישאל הולכים בו באניות ובאים לים הגדול ומביאים כל חמודות העולם.

(תוספתא סוכה פ"ג ה"ג)

פרשת השבוע

והיה ביום הששי והכינו את אשו
יביאו טזה

מסופר על הרה"ק רבי יעקב יצחק ה"חווה" מלובלין זיע"א, שבימי נעוריו הסתופף בצל המגיד הקדוש ממוריטש זיע"א. כשבא בפעם הראשונה למעוריטש היה זה בערב שבת קודש, ונכנס תיכף לחדר המבשלים וראה שמתעסקים בהכנת סעודת שבת, אמר להם רבי יעקב יצחק, הנה אני נוהג תמיד, שאת הדגים שאני אוכל בשבת אני טורח בעצמי להתעסק קצת בתיקונם בערב שבת קודש, ועל כן אני רוצה גם עתה לקיים מנהגי. עמד ונטל חתיכת, דג מלח אותה בעצמו והלך לו. התלמידים של המגיד הגדול שהיו באותו מעמד התפלאו, מנין לו לאברך זה, שדוקא חתיכת דג זו תגיע אליו בשעת הסעודה, והרי החתיכה תתערב בין שאר כל החתיכות הרבות המתבשלות, והמתחלקות על ידי המשמשים בין כל המסובים לשלחן, והם תמחו על המעשה המוזר של האברך החדש. היה שם בין התלמידים גם הרב ר' זלמניו שנתפרסם אחר כך בשם כ"ק אדמו"ר הזקן בעל התניא זיע"א,

לקח חוט וקשר את אותה חתיכת דג בחוט זה לסימן, למען ידע מה יעשה בה בחתיכה זו בשעת הסעודה. וכמובן שר' יעקב יצחק לא ראה ולא ידע על הסימן. בשעת הסעודה ראה ר' זלמניו, והנה את חתיכת הדג המסומנת בחוט, הושיט השמש לאיש אחר היושב סמוך לאותו אברך, כשרצה אותו האיש לקחת את חתיכת הדג בידו לאכלה, אחותו פתאום רעדה ולא יכול היה לאכול, וסילק את מנתו לצד אחר, לאותו מקום שישב ר' יעקב יצחק, ואז לקח ר' יעקב יצחק את המנה ואכל, ואז הבינו כולם שאברך זה הוא אדם גדול.

והכית בצור ויצאו ממנו מים
(י"ז-ח)

מסופר על הרה"ק רבי יעקב מליסא זיע"א, שבשבת אחת נתכנסו בעלי הבתים לביתו, וביניהם היה גם נגיד קמצן, ביקשו ממנו בעלי הבתים להעמיד יין על השולחן, והלה התחמק והשמיט עצמו. אמר לו ר' יעקב מליסא, אם תעמיד יין, אראה לך מופת גדול מזה של משה רבינו. הדבר פעל, והלה העמיד יין על השולחן. אמר רבי יעקב הנה הנס, משה רבינו הוציא מן הסלע מים, ואני הוצאתי מן הסלע הזה יין.

זמני השבת

זמני יציאת השבת
ירושלים: 5:53 ת"א: 5:55 ר"ת: 6:29

פרשת בשלח-שירה

זמני כניסת השבת
ירושלים: 4:40 ת"א: 4:54

אהבת האחים הקדושים

לאחר פטירתו של הרה"ק רבי ישראל מרוזין זיע"א, הותיר אחריו זוג תפילין שעבר אליו בירושה מאבי סבו, המגיד הקדוש ממעזריטש זיע"א. כל אחד מששת בניו הקדושים של הצדיק, היה חפץ בתפילין הקדושות, אולם נראה כי הרה"ק רבי דוד משה הצעיר שבחבורה, השתוקק לכך יותר מכולם, לשם כך אף הסכים לוותר לאחיו על חלקו בכל שאר הירושה שהניח אביהם, לאחר דיון בנושא, החליטו האחים להטיל גורל ולמסור את ההחלטה בעניין בידי שמים, בגורל שערכו עלה שמו של רבי דוד משה זיע"א לימים הרבי מטשארטקוב.

חלפו שנים, ערב אחד ישב הרה"ק רבי אברהם יעקב מסדיגורא זיע"א בנו הבכור של הצדיק מרוזין עם קבוצה מחסידיו, סיפר הרבי על סב סבו המגיד ממעזריטש זיע"א, ובתוך כך עלה גם עניין התפילין של המגיד שהניח אחריו אביו הצדיק, ושעלו בחלקו של אחיו רבי דוד משה, הוא תיאר באוזני החסידים כמה השתוקק כל אחד מהאחים לזכות בתפילין הללו, "העובדה שאחי רבי דוד משה זכה בהן בפועל, הייתה ההוכחה שהוא אכן הראוי להן מכולנו" אמר, חדי העין בחבורה יכולים היו להבחין בחילופי מבטים בין שניים מהיושבים סביב השולחן.

לפתע קם אחד מהם על רגליו ובקול רועד החל להתוודות ולספר "רבי, חברי ואני החלטנו כי הגיעה השעה לגלות סוד שמרנו בליבנו זמן רב, מעשה שלא יעשה עשינו אף כי כוונותינו היו רצויות, סברנו שאנו עושים דבר טוב למען רבנו" לשמע דבריו המסתוריים והמסקרנים של החסיד, רכנו החסידים קדימה והמתינו להמשך דבריו, החסיד נטל נשימה עמוקה לריאותיו והמשיך: "כבר זמן רב שכליותינו מייסרות אותנו על המעשה שעשינו, אך הערב לאחר דברי הרבי על התפילין ועל הגורל, החלטנו לשים לכך קץ ולבקש מחילה על הדבר".

ואז כמו לפי אות מוסכם מראש, קם גם החסיד השני והחל לספר: "יום אחד ישבנו חברי ואני ודיברנו על כך שרבנו כה רצה את התפילין של המגיד הקדוש, סברנו שהיות והוא הבכור בבניו של הצדיק מרוזין, הרי שלו מגיע משפט הבכורה וראויות התפילין להיות שלו. "באחד הימים התגנבנו לביתו ולחדרו של רבי דוד משה, פתחנו את הבתים של התפילין, בחיל רועדה הוצאנו את הפרשיות, והכנסנו במקומם פרשיות אחרות כשרות ומהודרות, תפרנו מחדש את הבתים ויצאנו מהבית, "רק לאחר מכן קלטנו את חומרת המעשה שעשינו".

קולו של החסיד הפך ליבבה דקה, אף חברו דמע ונראה היה אפוף בוושה וכלימה, "לא ידענו מה לעשות בפרשיות הקדושות, להחזירן למקומן חששנו שמא יתפסו אותנו בקלקלתנו, אך גם להביאן אל הרבי חששנו, עתה כשהחל הרבי לדבר בעניין, ראינו בכך אות משמים כי עלינו לחשוף את חטאנו ולבקש עליו כפרה". בתוך כך הוציא חברו חבילה קטנה מכיס מעילו ובידיים רועדות הניחה על השולחן ליד הרבי.

לא רק ידי החסיד רעדו, גם החסידים שהיו עדי שמיעה למעשה נרעדו, הם התקשו להאמין כי שני אברכים יראי שמים אכן מסוגלים היו לבצע מעשה כה חמור, מאידך חשבו כמה מהם, אם רבי דוד משה המשיך להתפלל באותן התפילין, ולא חש אפילו בהחלפת הפרשיות, ייתכן כי יש לראות בכך סימן שתפילין של המגיד ממעזריטש אכן אינן מגיעות לו. כל העיניים נישאו אל הרבי וכל האוזניים היו כרויות למוצא פיו, הרבי פתח באיטיות את החבילה והוציא ממנה את הפרשיות, בריכוז עצום התבונן בהן שורה אחר שורה, מילה אחר מילה, ואז עטף בחרדת קודש את הפרשיות במטפחתו נשק להן והכניסן לכיס הפנימי של מעילו.

הרבי ישב אחוזו בשרעפים ומחשבותיו נשאוהו למחוזות אחרים, לפתע אמר: "אבקש מכל הנוכחים כאן לשמור על סודיות מלאה על כל מה שראיתם ושמעתם פה הערב אודות הפרשיות, בעוד ימים אחדים אצא ברצות ה' לדרך אל אחי רבי דוד משה היושב בטשארטקוב, ואם מישוהו מכם חפץ להצטרף אליי, הרשות נתונה". בהגיע הרבי מסדיגורא בלוויית חסידיו לטשארטקוב, יצא רבי דוד משה לקבל את פני אחיו הבכור בכבוד ואהבה, האחים התחבקו ונשקו זה לזה, וכך כשזרועו של האח הבכור מונחת על כתפי אחיו הצעיר, נכנסו אל הבית פנימה, שעה שכל יהודי העיירה נכנסים אחריהם לתוך הבית, אווירת יום טוב הורגשה כעיירה, לא בכל יום נפגשים שני אחים צדיקים אלה.

למחרת בבוקר הכניס רבי דוד משה את אחיו לחדר שבו נהג להתכונן לתפילת שחרית, על השולחן היו מונחים שלושה זוגות תפילין רש"י, רבנו תם ושימושא רבא, במרחק מה מזוגות תפילין אלו עמדה שקית נוספת, שאותה הכיר הרבי מסדיגורא מיד, כשקית התפילין של המגיד התפילין שאביהם נהג להניח, הרבי מסדיגורא עקב בעניין רב אחר מעשי אחיו הצעיר, רבי דוד משה הוציא את התפילין של המגיד מהשקית שלהן ואחזן בשתי ידי, הוא עצם את עיניו ומצחו נחרש קמטים של דביקות, לאחר כמה שניות פקח את עיניו והוא נאנח עמוקות, ולאחר מכן הניח מידי את התפילין והחזירן לשולחן, לקח את התפילין שלו והניחן.

משל ונמשל

הוי דן את כל האדם לכף זכות

לעתים קרובות יארע ששני בני אדם נעשים צהובים זה לזה, ונוטרים איבה שנים על שנים, יש שיבקש אדם מחברו איזה דבר והלה מסרב לעשות את מבוקשו, מיד הוא הופך לו לשונא בנפש, ומוכן הוא לקורעו כדג, ברם אילו היה כל אדם מביט על חברו כעל גדול הימנו, ודאי שהיה יכול ללמד עליו סניגוריא ולמצוא לו צד זכות.

משל לראובן שבא לידי דין ודברים עם חברו שמעון ורב עמו, והיה בלבו עליו. לימים היה ראובן מהלך ברחובה של עיר, ופגש באחד מידידיו הטובים לוי, שהיה מקובל עליו כאדם מהוגן וישר דרך, סיפר ראובן ללוי על הדברים שנפלו בינו לבין שמעון, והוסיף כי גדולה הטינה שהוא שומר לשמעון משום שהלה לא צדק כל עיקר בריבו אתו, אמר לו לוי, וכי מכיר אתה יפה בטיבו של שמעון זה, שאתה בטוח כל כך שאינו אדם כשר? לפני ימים אחדים ראיתיו דרך מקרה מסב במסיבה עם רבנו הגאון המפורסם בחסידותו, ורבנו חלק לו כבוד גדול. מששמע זאת ראובן תמה תמיהה גדולה, ברם לא עלה על דעתו להטיל ספק באמיתות הדבר שכן היה לוי מקובל עליו כאדם מהימן ביותר, פתח ואמר לו יודע אתה, הרהור ספק נכנס בלבי שמא לא צדקתי בריבי עם שמעון, ואף על פי שבטוח הייתי עד היום בצדקתי, מששמעתי סיפורך התחלתי מהסס בדבר שמא מי יודע. לאחר כמה ימים נפגשו שוב שני הידידים, אומר לוי לראובן יודע אתה, אתמול שוב ראיתי את שמעון יושב לפני שני גדולי הדור, ושניהם קירבוהו קירבה יתירה וכיבדוהו כבוד גדול. מיד נפל ראובן על פניו בוכה ומצעק וי וי מה גדול החטא שחטאתי נגד רבי שמעון, מעתה גם רבי איתקרי, עכשיו אין עוד כל צל של ספק בלבי שלא אני צדקתי באותו ענין, אף איני יכול כלל להבין כיצד הייתי בטוח כל כך, שאדם גדול שכמותו הוא הרשע ואני הצדיק.

(בשם הרה"ק ה"חפץ חיים" זיע"א)

תפילת שחרית תמה ושני האחים שבו לחדר לחלוץ את התפילין ולהניח את שני הזוגות הנוספים כמנהגם, בעודם גוללים את רצועות התפילין, שאל הרבי מסדיגורא את אחיו הצעיר על התפילין הקדושות של המגיד, פניו של רבי דוד משה עטו ארשת צער וקולו הסגיר שברון לב, "מה אומר לך אחי היקר, כואב לי מאוד, בוקר אחד לפני זמן רב רצייתי להניח תפילין כבכל יום, והנה לפתע חשתי כי דבר מה השתנה ואיננו עוד כתמול שלשום, תמיד כאשר אך נטלתי בידי את התפילין הקדושות של המגיד, הייתי חש רטט של קדושה, אך באותה פעם לא רעדתי נדמה היה לי כאילו הקדושה נסתלקה מהתפילין חס ושלום, "ברור לי שהחיסרון איננו בתפילין כי אם בי, כנראה שנכשלתי בחטאי, ושוב איני ראוי להניח את התפילין של סב סבנו.

מאותו יום אני מפשפש במעשי בכל יום ומשתוקק לדעת במה חטאתי, וכיצד אוכל לתקן זאת, בכל בוקר אני נוטל בידי את התפילין כשליבי שבור. אולי יכול אתה אחי היקר לתת לי עצה או תיקון".

הרבי מסדיגורא היה נרגש מאוד "אחי האהוב" אמר לרבי דוד משה "יודע אני כי לחינם חושד אתה בעצמך, ובטוחני כי אין אדם הראוי ממך להניחן, ואכן בשל כך הגעתי לכאן, אנא האזן לי ואגלה לך את סודן של התפילין". או אז גילה הרבי מסדיגורא לאחיו את המעשה לפרטיו, הוא פירט כיצד פרשיות התפילין של המגיד הוחלפו בפרשיות אחרות, הוא סיפר לאחיו על חרטתם של החסידים, וכאשר הוציא מכיסו הפנימי את הפרשיות היקרות הוסיף "בעצמי הגהתי את הפרשיות והן שלמות כפי שהיו אצל סב הסבא הכנס אותן שוב לתוך הבתים ואני בטוח שאותם רגשות נעלים ישובו אליך כבראשונה".

את שמחתו של רבי דוד משה אין צורך לתאר, זו הייתה שמחה כפולה על שובן של התפילין ועל ביטול תחושת האשם שייסרה אותו.

זכותם תגן עלינו ועל כל ישראל אבי"ר

צ'ין אדם לחברו

איך זה שלא יודעים מכם?

מסופר על הרה"ק רבי נחמיה הלוי מדובראוונא זיע"א (יומא דהילולא ט"ז שבט). פעם נסע ברכבת וישב לו מוצנע בפניה אחת אחוז במחשבותיו. בתוך הקרון נסע גם אחד מגאוני ליטא. כאשר הכיר ברבי נחמיה שאינו נוסע רגיל, נכנס עמו בדברים. והתפתחה ביניהם שיחה תורנית עמוקה וממושכת, עד שמרוב התפעלות קרא הלה: איך זה שלא יודעים מכם? חיך רבי נחמיה ואמר: אספר לכם מעשה. רובל ספרים אחד שהיה מסובב מעיירה לעיירה נודמן לישוב אחד והוומן על ידי רב המקום לסעוד על שולחנו. כאשר נכנס האורח לבית הרב, הופתע לראות את ארון הספרים הגדול בבית. קרא אל הרב בהתפעלות, הרי אתם יכולים להתעשר במכירת ספרים יקרים כאלו. אמר לו הרב תמיהני עליך, וכי ספרי עומדים למכירה?

מתפלל על כל חתן וכלה

הנה ביום השבת קודש י"ד טבת תשפ"ג, נפטר הגה"צ רבי יוסף [בן רבי טוביה] ליברמן זצ"ל, בעל ה"משנת יוסף", ומנהגו היה שבכל פעם שהיה מקבל הזמנה לחתונה, היה תיכף ומיד נושא תפילה למרום ומזכיר שמות החתן והכלה שיהיה בנין עדי עד ויהיה ביניהם אהבה ואחזה ושלוש כל חייהם, ויזכו לבני חיי ומווני ויקימו בית גדול בישראל על דרך התורה והיראה. (מכתבי תלמידו בעל מח"ס גם אני אודך)

אשריו ואשרי חלקו

הרה"ק רבי חיים פלאגי רבה של איזמיר (יומא דהילולא י"ז שבט) מספר בספרו "תוכחת מוסר": אחד מעשירי עירו נפטר לבית עולמו, וכעבור חודש

ימים ראה אותו בחלומו והוא לבוש בגדים נאים ופניו מאירות בשמחה וקורנות בחדוה. שאל אותו במה זכה לכבוד זה? והשיב שזכה לגן עדן בעולם האמת, הואיל ולא הכביד עולו על עובדיו ומשרתיו, ונהג בהם ברחמים ובחמלה. בבוקר שלח רבי חיים וחקר אחר מנהגו בחיים של אותו עשיר, והתברר נאמנה שזו היתה דרכו, שלא להכביד על עובדיו, ולהקל עליהם ככל האפשר. אשריו ואשרי חלקו.

זהירותו של גדול בישראל

פעם נשאל הרה"ק רבי דוב בעריש וידנפלד הרב מטשעבין זיע"א על ידי אחד הרבנים, בקשר להריסת קיר בית הכנסת לצורך הרחבתו, הרב השיב לשואל בחיוב. לאחר שהלה יצא לדרכו, נזכר הרב מטשעבין, ששכח להוסיף לשואל פרט חשוב מאד, מיד ביקש לטלפן אליו ולהודיעו שיש להיזהר מאד, כי בעת הריסת הקיר לא ימצאו ילדים בסביבה, לכל יאונה להם כל פגע חלילה, ונגע לא יקרב באהלי ה'. ולא נחה דעתו של הרב וביקש להודיע גם לבנו של הרב השואל, שיוודיע על כך לאביו בכל הדחיפות.

זהירות מופלגת

הרה"ק רבי יחזקאל לוינשטיין זיע"א סיפר פעם: נכנסתי למורי ורבי הרה"ק רבי נחום זאב זיו מקעלם זיע"א וראיתיו קוצץ את צפורני ידיו, ואחרי כן משייפם היטב בפצירה. לשאלתי הוא הסביר לי את פשר מנהגו, מעיין אני הרבה בספרים השייכים לציבור, חוששני איפוא שמא אגרום בצפורני איזו שהיא שריטה וקלקול לספר, ואזי אהיה חלילה מזיק לרכוש של הרבים.

הילולא דצדקיא

שבת קודש י"ג שבט

הרה"ק רבי יהודה יעקב שמשון שפירא מואסלאס ב"ר פינחס מקאריץ (תקס"ח) הרה"ק רבי מרדכי מלעכוויטש ב"ר נח (תק"ע) רבי יוסף מנחם בריזל מנאנאש (נקרא בשם רבי יוזעף נאנאשער) ב"ר יעקב (תקפ"ט)

יום ראשון י"ד שבט

הגה"ק רבי יעקב יהושע ב"ר צבי הירש אב"ד פפד"מ (פני יהושע - תקט"ז) הרה"ק רבי יחיאל מאלכסנדר ב"ר שרגא פייבל מגריצא (תרנ"ד)

יום שני ט"ו שבט

הרה"ק רבי נחמיה הלוי מדובראוונא ב"ר אברהם בירך (מגדולי תלמידי בעל התניא) (תרי"ב) הרה"ק רבי שלמה יהושע דוד מראדוימין ב"ר יעקב אריה (תרס"ג)

יום שלישי ט"ז שבט

הגה"ק רבי שלום מרדכי הכהן שוואדראן מברעיאן ב"ר משה (המהרש"ם מברעיאן-תרע"א) יום רביעי י"ז שבט

הרה"ק רבי משה מקיטוב ב"ר שלמה (תלמיד הבעש"ט הקדוש - תצ"ח)

הרה"ק רבי יחזקאל מקוזמיר ב"ר צבי הירש (תלמיד החוזה - תרט"ז)

הגה"ק רבי חיים פאלאגי ב"ר יעקב (תרכ"ח)

יום חמישי י"ח שבט

הרה"ק רבי משה מלאדמיר ב"ר שלמה מקארלין (תקפ"ט) יום שישי י"ט שבט

הרה"ק רבי שמואל מסלונים ב"ר יחיאל מיכל אהרן (דברי שמואל - תרע"ז)

זכותם תגן עלינו ועל כל ישראל אמן

מצווה הלכות

מאת הרה"ג נמליאל הכהן רבטיבין שליט"א
מח"ס "גם אני אודך" ו"מפרסם יוסף התרים" על המעשים.

גלילת התורה (א)

א) הגולל ספר תורה יעמידנו כנגד התפר, כדי שאם יקרע, יקרע התפר. (שו"ע או"ח, סימן קמ"ז, סעיף ג')
ב) המנהג לקשור האבנט בתחילת שלישי העליון של הספר תורה. (שערי חיים על שערי אפרים, שער י', ס"ק כ"א, דרכי חיים ושלום, אות רכ"ה, שו"ת בית אבי, ח"ד, סימן ט"ז, שו"ת דברי יציב, ח"א, סימן ע"ז)
ג) מי שנותנין לו ספר תורה להגביה ולגלול, ואי אפשר לו לעשות שתיקה, יגביה, ויתן לאחר לגלול, שהגבהה היא יותר מצוה מגלילה. (משנה ברורה סימן קמ"ז, ס"ק י"ט)
ד) מי שכבידו אותו בהושטת המעיל לגלול, או לגלול, הגלילה עדיף, דהיא עיקר המצוה, ויתן לאחר להושיט המעיל. (שם)

קרית קרעטשניף רחובות

טל': 052-7144471 מייל: sipureitzadikim@gmail.com

בחסות "דודי קאר"

הסוכן החרדי שלך להשכרת ומכירת רכב בכל הארץ ומכל החברות

052-7655-222

לזכות

הר"ר פינחס צבי שיינברגר הי"ד
בן פייגא מלכה ע"ה
לאורך ימים ושנים טובות